مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

صبورالله سیاسنگ
پښتو ژباړه: رحمت آريا ۲۰۲۳ اکتوبر
۲۰۲۴/۰۴/۱۶

د (مير اکبر خيبر)
د قتل پلټنه
۶۶ برخه

په پام کې ده چې په ۲۰۲۴ز کال کې د مير اکبر خيبر د قتل د پلټنې په هکله دوهم ټوک وليکل سي. له دې کبله له ټولو ښاغلو لوستونکو په ځانګړې توګه د افغانستان د خلق ډيموکراتيک ګوند له لوړ پوړو او ټيټ پوړو غړو او عيني شهودو څخه هيله کېږي چې که د افغانستان د تأريخ د يوهٔ ناسپړل سوي باب په هکله کره او ناويل سوي دقيق معلومات په لاس کې لري نو يا دې له ما سره او يا دې له ليکوال ښاغلي ډاکټر صبورالله سياسنګ سره د برېښناليک د پتو له لارې اړيکه ونيسي او دغه تشه دې ډکه کړي. مه پرېږدئ چې تأريخ په راتلونکي کې تحريف سي.
په درنښت

د معلوماتو راټولونکی: صبورالله سیاسنګ
برېښنا ليک پته: siasang@yahoo.com
پښتو ژباړه: رحمت آريا - اکتوبر ۲۰۲۳
د برېښنا ليک پته: RahmatArya@Rogers.com

لومړنی غبرګون:

برېښنا خيبر

خوشحاله يم چې ښاغلی نور مې له کلونو وروسته د خبرو په حال کې وليد. غوښتل مې دوی ته خپله هغه پوښتنه مطرح کړم چې دا دري ځلوېښت کاله کېږي چې زما، او د کورنۍ د غړو او د استاد خيبر د دوستانو او خپلوانو په ذهن کې راګرځي. هيله منده يم، محترم ښاغلي فضلي چې دا مرکه چمتو کړې، وکولی سي ورڅخه ځواب تر لاسه او خپور ئې کړي.

زه هغهٔ ته د خپل پلار له خولې د "نور کاکا" خطاب کوم او هيله منده يم چې زما دا ګستاخي راوبخښي. د خپلې پوښتنې له مطرح کولو مخکې بايد وليکم چې د محترم سليمان لايق مرکه او د هغهٔ خبرې هېڅ چا ته په دې خاطر نوې نهٔ وې چې مشر زوی ئې محترم غرزي لايق دغه خبرې مخکې په فيسبوک کې خپرې کړې وې. زما له تصور څخه به لېرې وي چې نور کاکا دې دا خبرې نهٔ وي اورېدلي او يا دې نهٔ وي لوستلي. ولې هماغه وخت د همداسې يوې مرکې لپاره چمتو نهٔ سواست ترڅو ژر تر ژره مو په دې هکله زموږ له اذهانو څخه بد او مشکوک ذهنيت پاک کړی وای؟

زما پوښتنه دا ده: نور جان کاکا! په ياد مو راځي، زما د پلار له شهادت څخه يوازې څو محدودې ورځې مخکې، چې تاسو هغه د استاد په نوم ياداوهٔ، ماښام مهال وو زموږ د کور په سالون کې، نهٔ پوهېږم چې څه مسئله وه، پلار مې د سپکو په ويلو او چيغو وهلو سره تاسو چوپ کړئ او له تاسو ئې وغوښتل چې له کوره دباندې ووځئ؟ تاسو چې په خپله د هغهٔ د شخصيت تعريف کړی او هغه مو د غرهٔ په شان ترسيم کړی او تاسو وربانديې ډېر ګران واست، څه شی باعث سول چې پلار مې داسې سپکه خبره په خولهٔ راوړي چې موږ د هغهٔ له خولې په ندرت اورېدلې وه؟ په ياد مو دي چې

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالې د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

زه له کوره دباندې له خپلو همځولو نجونو سره ولاړه وم او په نا باورۍ ستاسو خوا ته درغلم؟ تاسو د تل په شان په خپلې ډېرې آرامۍ او له موسکا ډکې څېرې، زما له پلار سره ستاسو له پرخاش پرته، زما پر سر لاس کښېښود او ومو ویل: " خدای په امان کور ته لاړه سه."

نور کاکا! زموږ او ستاسو کور ستاسو په خبره ۲۰ یا ۳۰ متره له یوبل څخه لېرې وو، له هغې پېښې وروسته تاسو زما د پلار د وژل کېدا تر ورځې پورې زموږ کور ته سر دننه نـهٔ کړ. خبره مې په دې معنی نـهٔ ده چې خدای مـهٔ کړه تاسو او یا کوم بل پرچمي په هغې توطئې کې لاس درلود، پوښتنه دا ده:

هغه غر چې هېڅ چا او هېڅ شي نـهٔ سوای کولی له بټۍ راوباسي، په کوم کار یا کومې خبرې وچاودېد؟ هغه څه چې په هغې مرکې کې له تاسو ئې پوښتنه ونـهٔ سوه، زه ئې پوښتم:تاسو د هغو اسنادو په هکله خبرې وکړې چې زموږ له کور څخه ووتل او تر نن پورې غلا سوي دي، خو کاکا جانه! د عدلي طب هغه سند چې تاسو ته لاس په لاس وسپارل سو او ستاسو په اختیار کې وو، ولې هېڅکله علني نـهٔ سو؟ د خیبر له وژل کېدلو وروسته تاسو ولې په خپلو ژمنو ونـهٔ درېدلئ؟ آیا حاضر یاست چې له ما (بریښنا خیبر) یا زما له ورور – توریالي خیبر - سره خبرې وکړئ؟ مطلق خصوصي؟ آیا په ټولې هغې مینې او درناوي چې تاسو له موږ او زما د مور له پلوه لیدلی وو، موږ دا حق نـهٔ درلود چې په بدترینو شرایطو کې د خپل ګوندي ملګري له مېرمن او بچیانو څخه ئې باخبر اوسئ؟ (۲۰۲۱ز کال، د مارچ ۲۷)

دوهم غبرګون

عتیق عالم یار

د استاد خیبر ترور کېدل لا تر اوسه د شک او تردید په شپول کې واقع دي. هره جناح په خپل فکر، دا او هغه د قتل مسؤول ښیي خو هېڅ یوې خوا تر اوسه له بې بنسټه دلیلونو او فرضیو پرته کومه مستنده خبره نـهٔ ده وړاندې کړې.

کله چې زه زنداني سوم، مستنطق زما د ورور عارف عالم یار او د خیبر د ترور په هکله پوښتنې وکړې. ما د ویلو لپاره څه نـهٔ درلودل. په رښتیا هم په څه شي خبر نـهٔ وم. په هغـهٔ څه چې پوهېدلم د غوایي له انقلاب وروسته د کابل ښار په دوهمه ناحیه کې زما د ورور صدیق عالم یار تر مشرۍ لاندې د تجارت په لیسې کې د میټینګ داستان وو. هماغه مې ورته وویل او زیاته مې کړه چې د استاد خیبر له سیاسي او ګوندي کړو وړو څخه په نېکۍ یادونه وسوه. ملګري غوربندي هم په هماغه محفل کې حضور درلود. هغـهٔ د خپلې وینا په ترڅ کې وویل: «کله چې د دوه وو جناح ګانو وحدت رامنځته سو استاد خیبر په خوښۍ سره داسې وویل: زموږ له اوږو څخه د تاریخي مسؤولیت ستر پېټی کوز سو.» له دې پوښتنې وروسته مستنطق له ما کومه بله پوښتنه نـهٔ درلوده.

هر ګوره، د سترو سیاسي موخو لپاره د مطرحو سیاسي شخصیتونو ترور نظر په داسې یوې اوضاع تر سره کېږي چې باید له پامه ونـهٔ غورځول سي. د استاد خیبر ترور هم همداسې ده. د غوایي له انقلاب وروسته، د انقلابي دولت د کورنیو چارو وزیر شخصاً په خپله د استاد خیبر د ترور کېدلو دوسیه تر لاس لاندې ونیوله او عاملین ئې په نښه کړل. په دولتي رسنیو کې ئې اعلان کړل: « د ګلب الدین حکمت یار د اسلامي حزب د کریم په مشرۍ یوې تروریستي ډلې استاد خیبر ترور کړی دی. د هغوی نسبتي دوسیه بشپړه او مجرمین اعدام سول.»

د استاد خیبر د ترور کېدلو د نسبت تړل د عالم یار په کورنۍ پورې یوازې د خلکو له عواطفو او اذهانو سره د لوبې او د اعدامونو لپاره د توجیه موندل ول بس. که زما د دوه وو ورونو اعدام کېدل د استاد خیبر او احمد ظاهر د ترور په جرم ول نو زما او زما د دوه وو نورو ورونو زنداني کېدل په کوم جرم ول؟

تر ټولو په زړهٔ پورې دا ده چې د خدای بخښلي کارمل د دوران په رسنیو کې ئې د ترور هغه لړۍ چې خپره کړه زموږ د کورنۍ د غړو د هغـهٔ مهال له حقیقت او مشغولیت سره ئې هېڅ سمون نـهٔ درلود: جرم په ټاکلي وخت او ټاکلي ځای کې د مجرم له لوري تر سره کېږي. ممکنه نـهٔ ده چې مجرم دې په عین زمان کې، په بل مکان کې عمل تر سره کړي.

ددولت د خپارهٔ سوي سند پر بنسټ، د خیبر له ترور وروسته عارف عالم یار ګنې په کوماندویي عسکري جیپ کې بالاحصار ته – چې بل وروړئې هلته بولندوی وو – ځي. تاسو دې ټکي ته پام وکړئ. صادق عالم یار، د غوایي له انقلاب مخکې د جلال آباد د کوماندو په قطعې کې دنده تر سره کوله، نـهٔ په بالاحصار کې. زما د ورور صادق عالم یار کاري اسناد د دفاع د وزارت په آرشیف کې موجود دي. همدا شان زما د ورور نظامي هم – مسلکان ژوندي دي او پوهېږي چې د استاد خیبر د ترور په ورځ صادق عالم یار په جلال آباد کې په دنده بوخت وو.

ددغو خبرو په ویلو سره اوس دا حق لرم وپوښتم چې: ولې د مرحوم کارمل حکومت، زما د ورور د تحقیق پاڼې خپرې نـهٔ کړلې؟ ولې ئې د استاد خیبر کورنۍ او د هغـهٔ ناروغې مېرمنې ته کوم خدمت ونـهٔ کړ؟ آیا د استاد خیبر مېرمنې

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ

په یوې مرکې کې نـهٔ ول ویلي: زما د خاوند د قـتـل عامل تور مار/ سیاه مار دی؟ آیا تاسو نـهٔ پوهـېږئ چې استاد خـیـبـر په څوک د "تور مار" په نوم یاداوهٔ؟ آیا د ملګري سلیمان لایق د لاس لیکنې چې زوی ئـې ملګري غرزي د خـیـبـر د ترور کـېدلو په هکله خپرې کړې دي، د استاد خـیـبـر د وژل کـېدلو د غوټې سر چا ته په لاس نـهٔ ورکوي؟

زموږ د ورونو او ملګرو اعدامـېدل بل عامل لري. د څرخي پلـهٔ د زندان د لومړي بلاک په کوټه قـلـفـیو کې زه له خپل مشر ورور اروابناد صدیق عالمیار، ملګري باقي او ملګري عبـیدالله محک سره زنداني وم. هره چهارشنبې به مو پایواز درلود. له کور څخه راوړې پاکې جامې به مو تر لاسه کولې او خپلې خیرنې جامې به مو بـېرته د زندان مؤظف سرتـېري ته سپارلې، او که کوم شي ته مو اړتیا لرله نو سرتـېري ته به مو ویل چې کورنۍ ته مو ووایي چې بله چهارشنبې ئـې موږ ته راوړي.

په لومړۍ پایوازۍ کې زما ورور، سرتـېري ته وویل: زموږ پایواز ته وواياست چې راتلونکي اونۍ دې زما چپن او تودې جامې راته راوړي. ملګري محک وخندل او وئـې ویل: استاده! زموږ زړهٔ مـهٔ اچوه! سبا یا بل سبا خلاصـېږو. تاسو لا تودې جامې غواړئ؟ صدیق عالمیار ملګري محک ته وکتل او وئـې ویل: داسې ښکاري چې د شوروي له کمونیستانو څخه ستاسو شناخت لږ دی. ډېر ژره به یو شمـېر اعدام او یو شمـېر به تر کلونو کلونو پورې په زندان کې وساتي. ملګریه! ملا دې د څوڅو کلونو لپاره ښه کلکه وتړه!

زه د عالمیار د کورنۍ په استازیتوب په زغرده وایم: زما د ورونو اعدامـېدل د استاد خـیـبـر او احمدظاهر له ترور کـېدلو سره هـېڅ ډول منطقي او سیاسي تړاو نـهٔ لري. دا دسیسه یوازې د هغو اعدامونو لپاره د یوې توجیه موندل دي چې زموږ په هـېواد کې د بشري حقونو د نورمونو خلاف تر سره سوي دي.

تاسو د یوې شـېبې لپاره فکر وکړئ: خلقي "مستبد او فاشیست" دولت، د قادر، کشتمند، رفیع او... د کودتا دوسیه په شـپږو میاشتو کې بشپړه او د تحقیق پاڼې ئـې په رسنیو کې خپرې کړې او هر یو ئـې په شپاړسو کلونو محکوم کړل؛ خو " د مرغومې د شپېرمې له نوي پړاو" وروسته دولت، زما دوه ورونه له تحقیق پرته اعدام کړل او زه چې د ښوونځي زده کوونکی وم له شپږو کالو "بې سرنوشتۍ" وروسته، لومړی ئـې په اعدام محکوم کړم او وروسته ئـې په شپاړسو کالو حبس محکوم کړم. قضاوت تاسو ته پرېږدم!

حقیقت همدا دی: تأریخ سند غواړي. په تأریخ کې جعل کاري، له خجلت او شرم پرته بل هـېـڅ حاصل نـهٔ لري.

(هالند، ۲۰۲۱ز کال/ اپریل)

علی احمد خُرم

د میـــر اکبـــر خیبـــــــر د مرګ فدایي؟

د انیس ورځپاڼــه

۱۲۳ګڼه، ۱۳۵۶، د لیندۍ ۲۹/ ۱۹۷۷، د دسمبر ۲۰

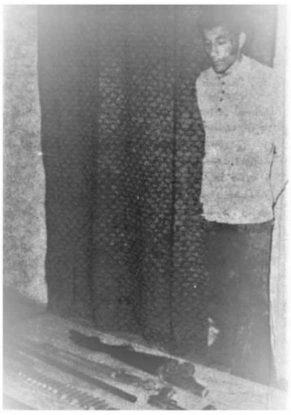

"د علي احمد خرم قاتل په خپل جرم اعتراف وکړ": د عدلیې د وزارت یوې سرچینې د پلان د وزیر مرحوم علي احمد خُرَم د اسفناکه قتل په اړه داسې وویل: تورن محمد مرجان د غلام سخي زوی د محمد شاه لمسی، د ننګرهار د ښـېـوې د ولسوالۍ د شګي د کلي استوګن دی. نوموړی د ۱۳۵۶ د لړم د میاشتې په ۲۵ نـېټې د قتل له تر سره کولو وروسته، سره له دې چې د بې ځایه هڅو په ترڅ کې ئـې پر امنیتي مؤظفینو ځو ډزې وکړې د پولیسو له لوري ونیول سو.

محمد مرجان، د مرحوم خُرَم د قبیح او شنیع جرم په ترسره کولو اعتراف کړی دی. سرچینې زیاته کړه: د مرحوم خرم شهادت، د قاتل په ګډون د یو شمـېر هـېواد پلورو جنایت کارانو او مجرمینو په وسیلې تر سره سوی – او پـېښـه د څارنوالۍ له لوري تر نورې څـېړنې لاندې ده. تفصیلات به ئـې په راتلونکي کې وړاندې سي.

"مرجان نـهٔ خلقی وو، نـــهٔ پرچمی"

سیاسنګ: مرجان؟

جنرال خوشحال پیروز صافی: کله چې مرجان د پلان د وزیر د قـتـل په تور ونیول سو، زه د کورنیو چارو د وزارت د امنیت کارمند او د منتظره قطعې د کشف آمر وم. ټول ټال پـینځلس شپې مې ورسره په یوې کوټې کې ځکه تـېرې کړې

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

چي د مرجان د ځاني امنيت برابرول هم زما مسؤوليت وو. توربخون، په ونه دنګ، ډنګر، نا آرامه سړی وو چي غټې غټې سترګي او ډکي وروځي ئـي درلودې، د ننګرهار د ولايت د شګي په سيمي کي زېـږېدلی وو او په قوم زاخيل وو. پلار ئـي غلام سخي نومېـدهٔ او ورور ئـي ډاکټر محمد افضل په روسيې کي زده کړې کړې وې. مرجان له ښوونځي څخه په ښو نمرو او لوړې درجې فارغ سوی وو. درې مېـرمني ئـي درلودلې، دوه مېـرمني ئـي د شګي او يوه ئـي د کندز وه.

سياسنګ: څنګه ونيول سو؟

جنرال پيروز: مرجان، د ۱۳۵۶ل کال د ليندۍ د مياشتي په ۲۴ نـېـټې [۱۹۷۷/ د نوامبر په شپاړلسمې]، د خُرم له وژلو وروسته وکولای سول د پېښې له سيمي وتښتي. وروسته روښانه سوه چي لومړی په ټکسي کي په سيد نور محمد شاه مېـنې کي د خپل ورور کور ته تللی وو او له هغهٔ ځايه ئـي ځان ”کوتل ِ يک لنګه“ ته رسولی وو. غوښتل ئـي ځان بګرامیو ته ورسوي. اتـفـاقاً د بګرامیو د نساجۍ د شرکت د رئيس موټر ئـي مخې ته راغئ. مرجان موټر ته توقف ورکوي او موټروان ته په ګواښلو وايي چي دی دې هم له ځان سره بوځي. تصادفاً په همدې ځای کي کوم سړی تېـرېـده چي دوه سپـيـان ئـي درلودل او ګوري چي دغه مجهول الهويه سړی د شکمنو حرکاتو د تر سره کولو په حال کي دی. له دې امله دا سړی خپل دواړه سپـيـان ورخوشې کوي. مرجان چي بله چاره نـهٔ درلوده، بېـرته د خپل ورور کور ته راځي. د هماغي ورځي د ماسپښين څلور بجي وې چي د کارتـهٔ نو د ۲۴ سړک د نانوايي د بسونو تمځای ته نـږدې د پوليسو د ځواکونو لاس ته ولوېـد او سره له چي توپک او تومانچه ورسره وه ونيول سو.

سياسنګ: له هماغي تومانچي سره چي خرم ئـي وژلی وو؟

جنرال پيروز: د عدلي طب د څـېړنو او تحقيقاتو پر بنسټ، د پلان د وزير له جسد څخه د Walther د تومانچي ګولۍ تر لاسه سوې وه. روښانه نـهٔ ده چي دغه والتر څرنګه تری تم سوه. ښايي مرجان کوم نامعلوم ځای ته غورځولې وي او يا ئـي په پټه چا ته ورکړې وي. نـهٔ پوهـېـږم. خو هغه څـهٔ چي ورڅخه تر لاسه سول يو ميل چره يي ښکاري توپک او يو ميل اسپانوی Llam تومانچه وه.

سياسنګ : توپک څنګه ورته رسېـدلی وو؟

جنرال پيروز: ډاکټر افضل د تحقيق پلاوي ته وويل: د خُرَم له وژل کـېـدلو يو يا دوې ورځي مخکي، ما مرجان ته نصيحت وکړ او ورته مي وويل چي تاخو تحصيلات کړي دي، بايد ناسازه او ناښايسته افکار له ځانه لـېـرې کړې، خو دهٔ راسره لانجه وکړه. بالآخره خبر سوم چي داسي يو ستر جنايت ئـي تر سره کړی دی. د قتل د پـېـښـې له سيمي څخه له تېښتي وروسته، مرجان زموږ کور ته راغئ او زما له مـېـرمني څخه ئـي وغوښتل چي تومانچه او ښکاري توپک ورکړي. زما مېـرمن مقاومت وکړ او مخالفت ئـي وښود. خو مرجان په دې بريالی سو چي دواړه وسلې واخلي او له کوره دباندې ووځي.

سياسنګ: د مرجان د پردې شا ته، نقشه، سړی يا سړي؟

جنرال پيروز: مرجان چي هره شپه له ما سره د خپل شخصي او خصوصي ژوند قصې کولې، ددغو قصو تر څنګ ئـي د خپل تحقيق د پوښتنو او ځوابونو لړۍ هم راته ويله. يوه شپه ئـي راته وويل: دوه کاله مخکي [۱۹۷۵] کله چي کندز ته د ساينس د ښوونکي په توګه لاړم، د امام صاحب په سيمي کي له ګلب الدين حکمت يار سره آشنا سوم. هغهٔ راته وويل: غريب سړی ئـي، روزګار دې هم خرابه تـېـرېـږي، زه کولی سم درسره مرسته وکړم چي خرابه ژوند دې سم سي. له ما سره اړيکه ولره. تا له ځان سره پاکستان ته بـيـايم او له څو مودې وروسته به بـېـرته هـېـواد ته راستانـهٔ سو. له هغهٔ سره پاکستان ته لاړم او په پـېـښـور کي مي د نظامي training [روزنې] يوه دوره زده کړه وکړه. د راستـنـېـدلو پر مهال حکمتيار د شګي سيمي ته نـږدې يوهٔ ځای کي راته وويل: دلته د يو چا ليدلو ته ورځو. بيا ئـي يو چا ته ور وپـېـژندلم او وئـي ويل: ”دی زما نوی دوست دی“. له هغهٔ سړي سره له روغبړ او له غږهٔ او راغـهٔ له لړ خبرو وروسته، يوهٔ سړي ته د لاس د ګوتي په نيولو سره چي ظاهراً يو بزګر سړی وو، اشاره وکړه او وئـي ويل: آيا کولی سې هاغه سړی چي ښکاري، په يوهٔ ډز سره له ژوندانـهٔ نور خلاص کړې؟ حيران پاتې سوم او ما حکمتيار ته کتل. هغهٔ چوپ او بې تفاوته ولاړ وو. يوه سوم چي وضع خرابه ده. وروستی پرېـکړه مي وکړه، نا پـېـژندلی بزګر مي په نښه کړ او په يوهٔ ډز مي مړ کړ. حکمت يار وويل: ” آفرين. سم دم نښه ويشتونکی سوی ئـي.“ بيا نو د کندز پر لور وخوځـېـدو.

سياسنګ: د خُرَم په هکله ئـي څه وويل؟

جنرال پيروز: د مرجان له خولې به قصه وکړم. يوه ورځ حکمتيار ماته دنده وسپارله او وئـي ويل چي کابل ته لاړ سه او علي احمد خُرَم د کار له دفتره راوباسه او وئـي وژنه. له هغـهٔ سره يو ځای د وزيرانو په موټر کي پورته سه او ووايه چي

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکني د ليکنيزې بنې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکي په ځير و لولئ

ما ارګ ته داؤود خان ته بوزه. له دې چې د وزیرانو موټران د ارګ په دروازې کې نـهٔ تلاشي کـېږي، د خُرَم په مرستې کولی سې د داؤود خان د کار دفتر لاړ سې او هغه ووژنې. په دې لړ کې به درې تـنه نور ستا امنیت ونیسي.

سیاسنګ: ولې خُرَم غوره سوی وو؟

جنرال پیروز: د مرجان په خبرې، چې خبره په شخص نـهٔ وه. هر وزیر چې لاس ته ورسي او وکولی سي له ځان سره ئـې د وزیرانو په مخصوص موټر کې د سردار داؤود لیـدلو ته بوزي، په درد لګېږي. موخه د ولسمشر وژل ول، نـهٔ دا چې وزیر ته ضربه ووهي. د مرجان د نقشې د پلي کولو لپاره، د پلان وزارت غوره او مناسب موقعیت درلود، ځکه د نورو وزارتونو برخلاف، د سړک پر غاړه واقع وو، احاطوي دیوالونه او پهره داران ئـې نـهٔ درلودل. په سادګۍ سره ئـې کولای سول ځان خپلې موخې ته ورسوي.

سیاسنګ: د خُرَم د وژل کـېدلو څرنګوالی؟

جنرال پـیروز: مرجان وویل: زه ډاډه سوم چې «افغان لوی پلورنځي/ فروشګاه بزرګِ افغان» ته نـېږدې زما امنیت نیول سوی دی او که کوم ورانی رامنځته سي نو امنیت نیوونکي کسان زما د ژغورلو لپاره چمتو دي. د پلان د وزارت له دروازې مستقیماً سکرتر ته ورغلم او ومې ویل: ښاغلي وزیر صاحب ته یو ډېر عاجل او مهم پیام لرم. هغـهٔ وویل: وزیر صاحب له باندنیو مـېلمنو سره په غونډه کې دی. انتظار وباسئ چې خبرې ئـې پای ته ورسـېږي. ما ورته وویل: نـهٔ سم کولی انتظار وباسم. باید ورسره وګورم. سکرتر وویل: اجازه نـهٔ سته. هغه د جاپان د سوداګرۍ له استازو سره مهمه غونډه لري. ما ورته وویل: زما کار تر هغـهٔ ډېـر مهم او ډېـر ضرور دی، د سکرتر له خنډ او ممانعت سره سره د وزیر د کار دفتر ته ننوتلم او ورته مې وویل چې باید ما له ځان سره په عاجله توګه د ولسمشرۍ ارګ ته د داؤود خان لیـدلو ته ورولئ. مخکې له دې چې عکس العمل ښکاره کړي وړاندې سوم او د هغـهٔ د دفتر د ټیلفون مزی مې پرېـک کړ. خُـرَم پوه سو چې بله چاره نـهٔ لري، له ما سره له کوټې راووت او روان سو. وروسته مې ولـیدل چې موټر ته د ختلو پر مهال مقاومت کوي. له دې چې له یوې خوا وخت تلف کـېـدهٔ او له بلې خوا، ګورم چې خلک له څو تـنو وسلوالو سره زما پر لور را روان دي، هغه مې مړ کړ او په ټکسي کې وتـښـتـېدم.

سیاسنګ: له شکنجې پرته ئـې اعتراف وکړ؟

جنرال پیروز: مرجان له شکنجې پرته اعتراف وکړ. له نیول کـېدلو وروسته هغـه د څو اونیو لپاره په ولچک او زولنو کې ساتل کـېدهٔ. مقامات په دې اندیښنې کې ول چې نـهٔ سي ځان وژنه وکړي یا کوم بل خطرناک کار ته لاس واچوي، ځکه ما ته ئـې په خپله ویلي ول کاشکې یو اوسپنه چې تـېره څوکه ولري زما لاس ته راسي او ځان له دې غملړلي ژوند څخه خلاص کړم.

مرجان مې د پـینځلسو شپو ورځو لپاره په امن او څار کې وساتـهٔ. له دغو پـینځلسو شپو ورځو وروسته خپل کور ته لاړم. کله چې له کوره بېـرته راغلم، ګورم چې د مرجان په مخ کې، په لاسونو او پښو کې ئـې څو ځایونه تک شنـهٔ اوښتـي دي او خپل سر ئـې په دستمال تړلی دی. ماته وویل سول چې: د کابل د ولایت د قرارګاه بولندوی محمد هاشم د مرجان کوټې ورغلی او څو پوښتنې ئـې ورځخه کړې وې. مرجان به یاسم یا ناسم ځواب ورکړی وي خو بولندی ئـې قهرجن کړی وو. بولندوی هاشم د مرجان دوه وو مـېـرمنو ته په اشارې چې د کورنیو چارو وزارت ته راوړل سوې وې مرجان ته د ناموس ښکنځلې کړې وې. مرجان هم د کوټې له ګوټ څخه کوچنی میز راپورته او د بولندوی په ککره ئـې وواهـهٔ او پر ځمکه ئـې پلن وغځاوهٔ. په همدې حال کې ئـې غوښتل چې تومانچه ئـې هم واخلي. پهره داران په چټکۍ لاس په کار سول او پرېـنـښودل چې تومانچه د مرجان لاس ته ورسي. یوهٔ تن وسلوال د تومانچې میل د مرجان پر ککرې وواهـهٔ. ددې لپاره چې د تورن مرجان د ټپي کـېدلو مسؤولت بـېرته ددهٔ پر غاړه واچوي وویل سول چې: وروسته له دې چې قوماندان ئـې هاشم وواهـهٔ، مرجان د تشناب پر لور منډه کړه او هلته ئـې خپل سر د تشاب د نل په شیردهن وواهـهٔ. هرګوره، د همداسې پـېښو او نورو کارونو په پام کې نیولو سره چې په زندان کې له مرجان څخه ترسره کـېدل کولی سو ووایو چې نوموړی په پرمخ تللي عصبي اختلال اخته سوی وو.

نور بیا
سیاسنګ: د مرجان سیاسي اړیکه؟
جنرال پیروز: د...

یادونه: قدرمنو لوستونکو! دا هم د ښاغلی رحمت آریا د آرشیف: لینک

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ